

Kompiuterio ekrane – odos žemėlapis

Beata Bukotaitė

Kodėl vienu žmonių oda spindi, o kitų atrodo tarsi visą vasarą vandens nemačiusi žemė? Į tokį klausimą atsakyti neištyrus vidinio odos sluoksnio neįmanoma. Tačiau tai jau galima padaryti pasitelkus moderniausių odos tyrimo įrangą.

Nustato biologinį amžių

Pirmą kartą Baltijos šalyse bendrovė „Medicinos strategija“ pristatė naują odos diagnostikos įrangą „Beau Visage“.

Veido odos tyrimas šia įranga yra greitas ir neskausmingas. Vienu iš įrangos prietaisų žmogus nufotografuojamas trimis skirtingais profiliais. Tuomet įranga diagnozuoja odos būklę 2 mm gylyje ir pateikia išsamius rezultatus.

Ištiriama odos struktūra ir kompiuterinė programa monitoriaus ekrane pateikia tikslius veido odos sandaros atvaizdus. Tarsi žemėlapyje atsiskleidžia po oda išsidėsčiusių kraujagyslių tinkleliai, melanino keliai ir deginimosi saulėje paliktos žymės. Tokius duomenis kitaip galima gauti tik atlikus biopsiją – laboratorijoje ištyrus odos mėginį.

Įvertinęs odos tipą, jos biologinį amžių, saulės spindulių pažeidimo laipsnį, kolageno išretėjimo laipsnį, melanino kiekį, kraujotaką ir raukšlių išsidėstymą bei jų gylį specialistas gali numatyti ir odos pokyčių ateityje seką: ar greitai ji praras jaunatvišką žavesį, kur įsireš raukšlės, kuri odos vieta greičiausiai prararas stangrumą. Pagal tyrimo rezultatus galima skirti tinkamiausią gydymą ar rekomenduoti odos priežiūros priemones.

■ **Vaidas:** tiriant tarsi žemėlapyje atsiskleidžia po oda išsidėsčiusių kraujagyslių tinkleliai, melanino keliai ir nuo deginimosi saulėje likusios žymės.

Tomo Černiševo nuotr.

Siųsti pas onkologą ar ne?

Odos būklę tiriantys specialistai primena, kad odos grožiu besirūpinantys žmonės nepamirštų išsitiirti ir apgamų. Pas gydytoją reikėtų skubėti nedelsiant, jei apgamai ėmė keistis – pakito jų spalva ir forma, jie ėmė niežtėti, kraujuoti.

Išsklaidyti abejones dėl odos vėžio nuo šiol bus galima greičiau.

Odos dariniams tirti sukurtas ir naujas prietaisas.

„Pastebėjęs pakitusį apgamą gydytojas neretai susiduria su dilema: siųsti pacientą pas specialistą ar ne. Dažnai gydytojais skundžiasi negalintys kiekvienu atveju pacientų nukreipti pas onkologą. Tačiau nauju prietaisu „MoleMate“ šeimos gydytojas arba dermatologas gali pats greitai iširti ir įvertinti

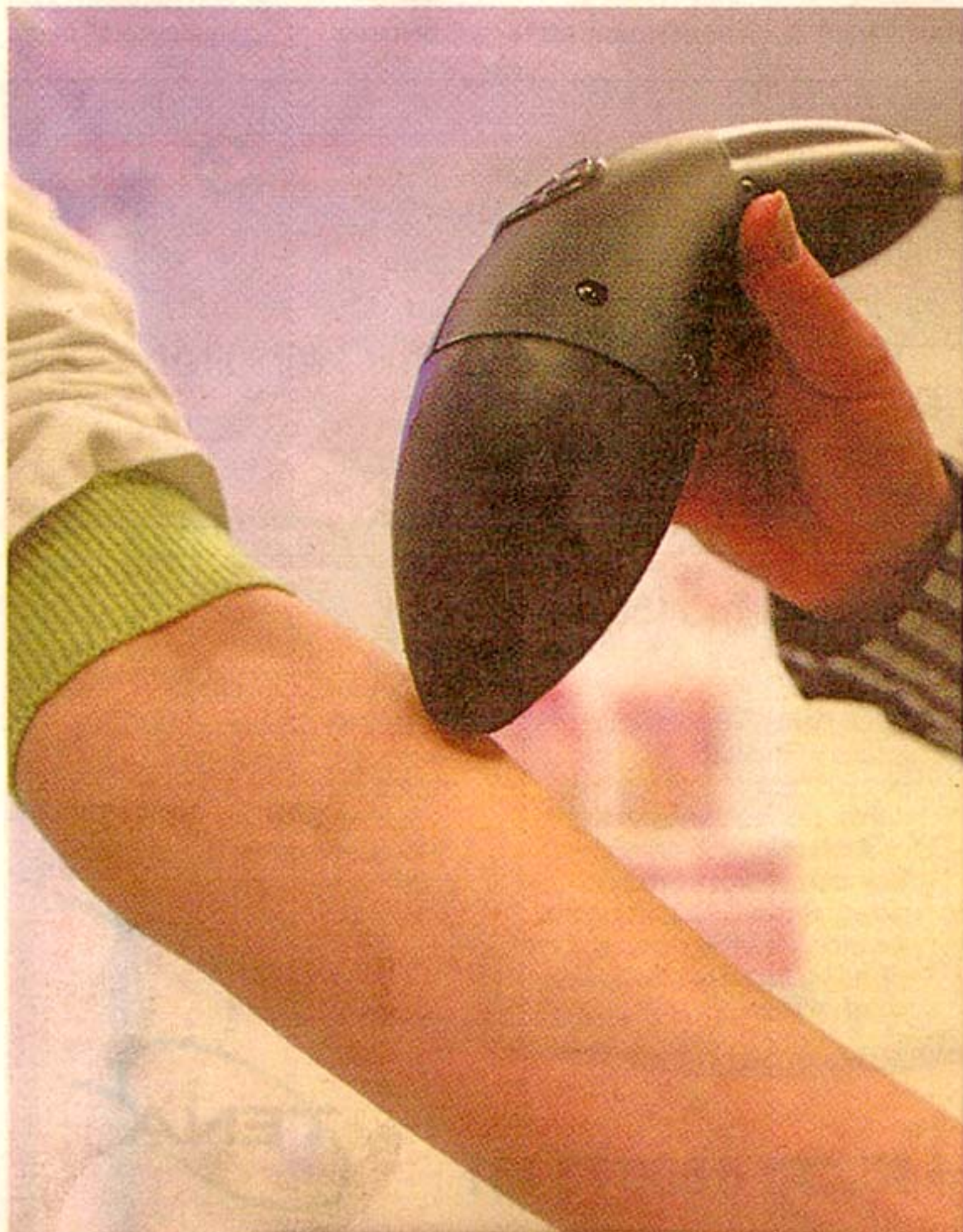
visus apgamus“, – aiškino bendrovės „Medicinos strategija“ direktorė Miglė Narkuvienė.

Įvertina apgamo būklę

Tiriant aparatu „MoleMate“ naudojama šviesa panaši į fotoaparato blykstę. Tyrimas visiškai neskausmingas, neinvazinis ir nekenksmingas. Prietaisu nuskenavus odos darinį kompiuterinė progra-

ma jį išanalizuoja ir pateikia penkis apgamo skenogramas: dermatoskopinį vaizdą, kraujotaką, melaniną ir kolageną. Tai leidžia tiksliai atskleisti apgamo būklę ir nustatyti, ar šis nėra suvėžėjęs. Procedūra užtrunka ne daugiau kaip 20 sekundžių.

Konsultacijos trukmė priklauso nuo to, kiek apgamų reikia iširti. Tyrimo rezultatai yra išsaugomi ir archyvuojami kompiuteryje, todėl juos galima panaudoti ateityje, fiksuojant apgamų pokyčius ar kontroliuojant gydymo eigą bei efektyvumą. Skelbiama, kad šio tyrimo tikslumas – 94 proc.

■ **Naujovė:** prietaisu nuskenavus apgamą kompiuterinė programa jį išanalizuoja ir akimirksniu pateikia rezultatus.

Odos tyrimas

■ **Odos biologinis amžius.** Programa parodo tikslų konkrečios veido odos vietos biologinį amžių. Šie duomenys gaunami palyginus tiriamo žmogaus odos parametrus su to paties amžiaus ir lyties žmonių grupės duomenimis.

■ **Saulės spindulių pažeidimo laipsnis.** Dėl deginimosi saulėje ar soliariume atsiradę pakitimai vidiniuose odos sluoksniuose daro didelę įtaką odos senėjimo procesui – jis gali tapti nemaloniai spartus. Atliekant saulės pažeistos veido odos tyrimą lyginami du odos paviršiai: veido ir rankos vidinės dalies ties pažastimi, kur oda paprastai būna mažiausiai paliesta kenksmingų saulės spindulių.

■ **Kolageno išretėjimas odoje.** Senstant kolageno kiekis odoje mažėja, o jo struktūra pakinta, tampa netolygi. Todėl oda vysta, tampa ne tokia stangri kaip jaunystėje. Įranga nustato odoje esančio kolageno kiekį ir kokybę bei įvertina pagal 10 balų skalę.

■ **Raukšlių išsidėstymas ir gylis.** Vienas iš matomiausių, žmogaus amžių išduodančių ženklų yra raukšlės. Jaunuolių vos pastebimos, brandžiame amžiuje jos tampa ryškios ir giles. Tiriant veido dalyje užfiksuojamos visos raukšlės, ne tik matomos plika akimi, bet ir dar neįžiūrimos, besiformuojančios.

Išsitiirti dėl melanomos rekomenduojama, jei:

- odos vėžiu sergo šeimos nariai ar giminaičiai;
- ant odos yra daugiau kaip 50 apgamų;
- apgamai ėmė keistis: pakito jų spalva ir forma, jie ėmė niežtėti, kraujuoti;
- odoje atsirado neiškus, negyjantis darinys;
- dažnai būnate saulėje;
- anksčiau esate smarkiai nudegęs saulėje.

Apie melanomą

Melanoma yra pavojingiausia odos vėžio forma. Rizika susirgti priklauso nuo įvairių fizinių asmens savybių, paveldimumo.

Tikimybė susirgti padidėja, jei žmogus daug laiko praleidžia kaitrioje saulėje ar nesaugiai lepinasi soliariumų teikiama malonumais.

Nustatyta, jog melanoma dažniau serga vyresnio amžiaus žmonės.

Tačiau nesaikingai deginantis prieš saulę ar soliariume vaikystės ar paauglystės laikotarpiu rizika susirgti odos vėžiu ar melanoma padidėja. Dažniau odos vėžiu sergama šalyse, kur žmonės yra šviesios odos ir kur būti įdegusiam reiškia būti gražiam.

Lietuvoje sergamumas odos piktybiniais navikais didėja greičiau nei bet kuria kita vėžio forma.

Vilniaus universiteto Onkologijos instituto duomenimis, mūsų šalyje kasmet nustatoma apie 1800 naujų odos vėžio atvejų ir 200 naujų susirgimų melanoma.